

Impact Factor: 6.145

ISSN: 2181-0990
DOI: 10.26739/2181-0990
www.tadqiqot.uz

JRHUNR

JOURNAL OF REPRODUCTIVE HEALTH AND URO-NEPHROLOGY RESEARCH

TADQIQOT.UZ

VOLUME 4,
ISSUE 1 **2023**

МИНИСТЕРСТВО ЗДРАВООХРАНЕНИЯ
РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН

Журнал репродуктивного здоровья и уро-
нефрологических исследований

JOURNAL OF REPRODUCTIVE HEALTH AND URO-NEPHROLOGY RESEARCH

Главный редактор: Б.Б. НЕГМАДЖАНОВ

Учредитель:

Самаркандский государственный
медицинский университет

Tadqiqot.uz

Ежеквартальный
научно-практический
журнал

№ 1
2023

ISSN: 2181-0990

DOI: 10.26739/2181-0990

Главный редактор:
Chief Editor:

Негмаджанов Баходур Болтаевич
доктор медицинских наук, профессор,
заведующий кафедрой Акушерства и гинекологии №2
Самаркандского Государственного медицинского университета

Doctor of Medical Sciences, Professor,
Head of the Obstetrics and Gynecology Department
No. 2 of the Samarkand State Medical University

Заместитель главного редактора:
Deputy Chief Editor:

Каттаходжаева Махмуда Хамдамовна
доктор медицинских наук, профессор
Заведующая кафедрой Акушерства и гинекологии Ташкентского
Государственного стоматологического университета

Doctor of Medical Sciences, Professor
Head of Departments of Obstetrics and Gynecology
Tashkent State Dental University

ЧЛЕНЫ РЕДАКЦИОННОЙ КОЛЛЕГИИ | MEMBERS OF THE EDITORIAL BOARD:

Луис Альфонсо де ла Фуэнте Хернандес
(De La Fuente Hernandez Luis Alfonso)
профессор, член Европейского общества репродукции
человека и эмбриологии (Prof. Medical Director of
the Instituto Europeo de Fertilidad. (Madrid, Spain))

Зуфарова Шахноза Алимджановна
Республиканский центр репродуктивного здоровья
населения, директор, д.м.н., профессор -
(Republican Center for Reproductive Health of Population,
Director, Doctor of Medical science, Professor)

Агабабян Лариса Рубеновна
к.м.н., профессор Самаркандского
государственного медицинского университета
Candidate of Medical Sciences, Professor,
Samarkand State Medical University

Зокирова Нодира Исламовна
д.м.н., профессор, Самаркандского государственного
медицинского университета (Doctor of Medical Sciences,
Professor, Samarkand State Medical University)

Кадыров Зиёратшо Абдуллоевич
д.м.н., профессор Эндоскопической урологии факультета
непрерывного медицинского образования медицинского
института РУДН, (Россия)
Doctor of Medical Sciences, Professor, of Endoscopic
Urology, Faculty of Continuing Medical Education, Medical
Institute of the Russian Peoples Friendship University, (Russia).

Пахомова Жанна Евгеньевна
д.м.н., профессор Ташкентской медицинской
академии, председатель ассоциации
акушеров-гинекологов Республики Узбекистан
Doctor of Medical Sciences, Professor of the Tashkent
Medical Academy, Chairman of the Association
of Obstetricians and Gynecologists of the Republic of Uzbekistan

Ответственный секретарь:
Махмудова Севара Эркиновна
PhD по медицинским наукам, Самаркандского
государственного медицинского университета
PhD in Medical Sciences, Samarkand State Medical University

Окулов Алексей Борисович
д.м.н., профессор Московского государственного
медико-стоматологического университета (Россия)
Doctor of Medical Sciences, professor Moscow State
University of Medicine and Dentistry (Russia).

Аллазов Салах Алазович
д.м.н., профессор Самаркандского государственного
медицинского университета
Doctor of Medical Sciences, Professor,
Samarkand State Medical University

Ахмеджанова Наргиза Исмаиловна
д.м.н., Самаркандского государственного
медицинского университета
Doctor of Medical Sciences, Samarkand
State Medical University

Негматуллаева Мастура Нуруллаевна
д.м.н., профессор Бухарского медицинского института
Doctor of Medical Sciences, Professor,
Bukhara Medical Institute

Локшин Вячеслав Нотанович
д.м.н., профессор, член-корр. НАН РК,
президент Казахской ассоциации
репродуктивной медицины (Казахстан)
Doctor of Medical Sciences, Professor,
Corresponding Member of the National Academy
of Sciences of the Republic of Kazakhstan,
President of the Kazakhstan Association
of Reproductive Medicine (Kazakhstan).

Аскеров Арсен Аскерович
д.м.н., профессор Кыргызско-Российского
Славянского университета, президент Кыргызской
ассоциации акушеров-гинекологов и неонатологов
Doctor of Medical Sciences, Professor, Kyrgyz - Russian
Slavic University, President of the Kyrgyz Association
of Obstetricians and Neonatologists

Зокиров Фарход Истамович
PhD по медицинским наукам, Самаркандского
государственного медицинского университета
PhD in Medical Sciences,
Samarkand State Medical University

Page Maker | Верстка: Хуршид Мирзахмедов

Контакт редакций журналов. www.tadqiqot.uz
ООО Tadqiqot город Ташкент,
улица Амира Темура пр.1, дом-2.
Web: <http://www.tadqiqot.uz/>; Email: info@tadqiqot.uz
Телефон: +998 (94) 404-0000

Editorial staff of the journals of www.tadqiqot.uz
Tadqiqot LLC the city of Tashkent,
Amir Temur Street pr.1, House 2.
Web: <http://www.tadqiqot.uz/>; Email: info@tadqiqot.uz
Phone: (+998-94) 404-0000

ОБЗОРНЫЕ СТАТЬИ

1. **Ахмедов Исломжон Юсуфжонович, Яцык Сергей Павлович, Ахмедов Юсуфжон Махмудович**
МЕГАУРЕТЕР В ДЕТСКОМ ВОЗРАСТЕ/MEGAURETHER IN CHILDHOOD/BOLALIKDAGI MEGAURETHER.....6
2. **Бахронов Акмалжон Алишерович, Хасанов Ойбек Гофир угли**
ФАКТОР НЕКРОЗА ОПУХОЛИ А И ЕГО РОЛЬ В ПАТОЛОГИИ/ TUMOR NECROSIS FACTOR A AND ITS ROLE IN PATHOLOGY/ O'SIMTA NEKROZI OMILI A VA UNING PATOLOGIYSIDAGI O'RNI.....11
3. **Насимова Нигина Рустамовна, Жалолова Ирода Абдужабборовна**
ЭТИОЛОГИЯ И ПАТОГЕНЕЗ ДИСФУНКЦИИ ТАЗОВОГО ДНА. ФАКТОРЫ РИСКА РАЗВИТИЯ ETIOLOGY AND PATHOGENESIS OF PELVIC FLOOR DYSFUNCTION. RISK FACTORS FOR DEVELOPMENT/TOS BO'SHLIG'IDAGI DISFUNKTSIYASINING ETIOLOGIYASI VA PATOGENEZI. RIVOJLANISH XAVFI.....15
4. **Негмаджанов Баходур Болтаевич, Мухаммедова Фариза Фарходовна, Раббимова Гулнора Тоштемировна, Хамроева Лола Каххоровна**
ОСОБЕННОСТИ ТЕЧЕНИЯ ЮВЕНИЛЬНОЙ БЕРЕМЕННОСТИ/FEATURES OF THE COURSE OF JUVENILE PREGNANCY/VOYAGA ETMAGAN HOMILADORLIKNING XUSUSIYATLARI.....19
5. **Туркманов Маъмур Матмусаевич, Хасанов Ойбек Гофир угли**
ХРОНИЧЕСКАЯ БОЛЕЗНЬ ПОЧЕК ПРИ РЕВМАТОИДНОМ АРТРИТЕ: АССОЦИАЦИЯ С СЕРДЕЧНО-СОСУДИСТЫМ РИСКОМ/CHRONIC KIDNEY DISEASE IN RHEUMATOID ARTHRITIS: ASSOCIATION WITH CARDIOVASCULAR RISK/REVMATOID ARTRITDA SURUNKALI BUYRAK KASALLIGI: YURAK-QON TOMIR XAVFI BILAN.....23
6. **Туркманов Маъмур Матмусаевич**
ХРОНИЧЕСКАЯ БОЛЕЗНЬ ПОЧЕК У БОЛЬНЫХ РЕВМАТОИДНЫМ АРТРИТОМ: ЧАСТОТА, ФАКТОРЫ РИСКА, ВАРИАНТЫ ПОРАЖЕНИЯ ПОЧЕК/CHRONIC KIDNEY DISEASE IN PATIENTS WITH RHEUMATOID ARTHRITIS:INCIDENCE, RISK FACTORS, AND VARIANTS OF RENAL DAMAGE/REVMATOID ARTRIT BILAN OG'RIGAN BEMORLARDA SURUNKALI BUYRAK KASALLIGI:BUYRAK SHIKASTLANISHINING CHASTOTASI, XAVF OMILLARI, VARIANTLARI.....26
7. **Юлдашев Санжар Келдиярович, Хикматуллаева Малика Рахимжоновна**
ИСТОЦЕЛЕ И ФЕРТИЛЬНОСТЬ. СОВРЕМЕННОЕ РЕШЕНИЕ ПРОБЛЕМЫ/ ISTMOCELE AND FERTILITY. A MODERN SOLUTION TO THE PROBLEM/ ISTMOSELE VA FERTILLIK. MUAMMONING ZAMONAVIY YECHIMI.....30
8. **Mukhiddinova Durdona Nuriddinova, Nasimova Nigina Rustamovna**
PERIMENOPAUZA DAVRIDAGI AYOLLARDA ENDOMETRIY GIPERPLAZIYASINI GISTEROSKOPIK TASHXISLASH/ HYSTEROSCOPIC DIAGNOSIS OF ENDOMETRIAL HYPERPLASIA IN PERIMENOPAUSAL WOMEN/ ГИСТЕРОСКОПИЧЕСКАЯ ДИАГНОСТИКА ГИПЕРПЛАЗИИ ЭНДОМЕТРИЯ У ЖЕНЩИН В ПЕРИМENOПАУЗЕ.....34
9. **Negmadzhanov Baxodur Boltaevich, Xudoykulova Zuxra Sobir qizi, Rabbimova Gulnora Toshtemirovna, Khamroeva Lola Kaxxorovna**
O'SMIR QIZLARDA MENSTRUAL FUNKSIYASI XUSUSIYATLARI TAVSIFI/ ОСОБЕННОСТИ МЕНСТРУАЛЬНОЙ ФУНКЦИИ У ДЕВОЧЕК-ПОДРОСТКОВ/ DESCRIPTION OF THE FEATURES OF MENSTRUAL FUNCTION IN ADOLESCENT GIRLS.....38
10. **Turoпова Sitara Qahhor qizi, Aktamova Nasiba Yo'ldosh qizi, Abdug'aniyeva Hilola Abduhafiz qizi, Nasirova Zebo Azizovna**
KESAR KESISH OPERATSIYASIDAN KEYINGI SEPTIK ASORATLAR/ СЕПТИЧЕСКИЕ ОСЛОЖНЕНИЯ ПОСЛЕ КЕСАРЕВА СЕЧЕНИЯ/ SEPTIC COMPLICATIONS AFTER CESAREAN SECTION.....42

ОРИГИНАЛЬНЫЕ СТАТЬИ

1. **Ибрагимов Курбонмурод Ниязович, Ахмедов Юсуфжон Махмудович**
ХИРУРГИЧЕСКАЯ КОРРЕКЦИЯ ГИПОСПАДИИ У ДЕТЕЙ/ SURGICAL CORRECTION OF HYPOSPADIA IN CHILDREN/ BOLALARDA GIPOSPADIANI JARROXLIK YO'LLARI.....45
2. **Каттаходжаева Махмуда Хамдамовна, Кудратова Дилноза Шарифовна, Ризаева Малика Абдуманнановна, Кодирова Зебо Нуриддиновна**
КЛИНИКО-ЛАБОРАТОРНЫЕ ОСОБЕННОСТИ ПАЦИЕНТОК С ДОБРОКАЧЕСТВЕННЫМИ ЗАБОЛЕВАНИЯМИ ШЕЙКИ МАТКИ/ CLINICAL AND LABORATORY FEATURES OF PATIENTS WITH BENIGN DISEASES OF THE CERVIX\ BACHADON BO'YNI YAXSHI SIFATLI O'SMA KASALLIKLARI BILAN KASALLANGAN BEMORLARDA BEMORLARDA KLINIK-LABORATOR XUSUSIYATLARI.....49
3. **Назирова Муяссар Убаевна, Каттаходжаева Махмуда Хамдамовна, Асилова Саодат Убаевна**
КЛИНИКО - ДИАГНОСТИЧЕСКИЕ ПОКАЗАТЕЛИ ОСТЕОПОРОЗА У ЖЕНЩИН В ПЕРИМENOПАУЗАЛЬНОМ ПЕРИОДЕ/CLINICAL AND DIAGNOSTIC INDICATORS OF OSTEOPOROSIS IN WOMEN'S PERIMENOPAUSAL PERIOD/AYOLLARDA PERIMENOPOUZAL DAVRIDA OSTEOPOROZNING KLINIK VA DIAGNOSTIK KO'RSATKICHLARI.....52
4. **Насирова Зебинисо Азизовна, Расулова Парвина Рустамовна**
РОЛЬ ЖИРОВОГО КОМПОНЕНТА ПРИ ИЗМЕНЕНИИ МАССЫ ТЕЛА ВО ВРЕМЯ БЕРЕМЕННОСТИ/ THE ROLE OF THE FAT COMPONENT IN BODY WEIGHT CHANGE DURING PREGNANCY/ HOMILADORLIKDA TANA VAZNINING O'ZGARISHI PAYTIDA YOG ' TARKIBIY QISMINING ROLI.....56
5. **Шамсиева Малика Шухратовна, Негмаджанов Баходур Болтаевич, Насимова Нигина Рустамовна, Жалолова Ирода Абдужабборовна**
ПРИМЕНЕНИЕ ТЕСТА ФЕМОФЛОР-16 ДЛЯ ОЦЕНКИ МИКРОБИОЦЕНОЗА ВЛАГАЛИЩА У ЖЕНЩИН С ВОСПАЛИТЕЛЬНЫМИ ЗАБОЛЕВАНИЯМИ ПОЛОВОЙ ОРГАНЫ/ APPLICATION OF THE FEMOFLO-16 TEST TO ASSESS VAGINAL MICROBIOCENOSIS IN WOMEN WITH INFLAMMATORY DISEASES OF THE GENITAL ORGANS/JINSIY ORGANLARNING YALLIG'LANISH KASALLIKLARI BO'LGAN AYOLLARDA VAGINAL MIKROBIOTSENSOZNI BAHOLASH UCHUN FEMOFLO-16 TESTINI QO'LLASH.....59

6. **Karimova Gulchehra Samadovna**
BACHADON BO'SHILIG'IDAGI SHARTLI PATOGEN MIKROFLORANING HOMILA TUSHISHIDA O'RNINI POLY USLOVNO-PATOGENNOY MIKROFLORAY POLOSTI MATKI PRI VYKIDYSHAXI THE ROLE OF CONDITIONALLY PATHOGENIC MICROFLORA IN THE UTERINE CAVITY IN FETAL DESCENT.....63
7. **Negmadjanov Baxodur Boltayevich, Rabbimova Gulnora Toshtemirovna, Sanoqulova Maxliyo Orifovna**
BACHADON CHANDIG'I BO'LGAN AYOLLARDA "NISHA" SIMPTOMINI TASHXISLASH VA DAVOLASHNING YANGI IMKONIYATLARI/НОВЫЕ ВОЗМОЖНОСТИ ДИАГНОСТИКИ И ЛЕЧЕНИЯ СИМПТОМА «НИШИ» У ЖЕНЩИН С РУБЦОМ НА МАТКЕ/ NEW POSSIBILITIES FOR DIAGNOSING AND TREATING THE "NICHE" SYMPTOM IN WOMEN WITH A UTERINE SCAR.....67
8. **Negmadjanov Baxodur Boltayevich, Rabbimova Gulnora Toshtemirovna, Abdikarimov Abduvaxob Usmonovich**
KESAR KESISHDAN KEYIN BACHADONDAGI CHANDIQLARDA PLATSENTA BIRIKISH ANOMALIYALARI BO'LGAN AYOLLARDA HOMILADORLIK VA TUG'RUQ KECISHI XUSUSIYATLARI/ ОСОБЕННОСТИ ТЕЧЕНИЯ БЕРЕМЕННОСТИ И РОДОВ У ЖЕНЩИН С АНОМАЛИЯМИ ПРИКРЕПЛЕНИЯ ПЛАЦЕНТЫ В РУБЕЦ НА МАТКЕ ПОСЛЕ КЕСАРЕВА СЕЧЕНИЯ/ FEATURES OF THE COURSE OF PREGNANCY AND CHILD IN WOMEN WITH ANOMALIES OF PLACENTA ATTACHMENT IN UTERINE SCARS AFTER CESAREAN SECTION.....72
9. **Negmadjanov Baxodur Boltayevich, Omonova Parvina Obidboevna**
QIN VA BACHADON APLAZIYASIDA TUXUMDONLAR POLIKISTOZI VA METABOLIK SINDROM KUZATILGAN BEMORLARNI DAVOLASH NATIJALARI/УЛУЧШЕНИЕ ЛЕЧЕНИЯ ПРИ ПОЛИКИСТОЗЕ ЯИЧНИКОВ И МЕТАБОЛИЧЕСКОМ СИНДРОМЕ У ПАЦИЕНТОК С АПЛАЗИЕЙ ВЛАГАЛИЩА И МАТКИ/ RESULTS OF TREATMENT OF PATIENTS WITH OVARIAN POLYCYSTOSIS AND METABOLIC SYNDROME IN VAGINAL AND UTERINE APLASIA.....76
10. **Yuldasheva Nasiba Alisherovna, Komilova Adiba Zokirjonovna**
HOMILADORLIK DAVRIDA AYOLLARDA GERPETIK STOMATITNING IMMUNOLOGIK JIHATLARI/ ИММУНОЛОГИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ ГЕРПЕТИЧЕСКОГО СТОМАТИТА У ЖЕНЩИН ВО ВРЕМЯ БЕРЕМЕННОСТИ/ IMMUNOLOGICAL ASPECTS OF HERPETIC STOMATITIS IN WOMEN DURING PREGNANCY.....79
11. **Jalolova Iroda Abdujabborovna, Negmadzhanov Bakhodur Boltayevich, Rabbimova Gulnora Toshtemirovna, Xamroeva Lola Kaharovna**
OUR EXPERIENCE IN THE TREATMENT OF CONGENITAL VAGINAL STRICTURE IN ADOLESCENTS AND YOUNG WOMEN/ НАШ ОПЫТ ЛЕЧЕНИЯ ВРОЖДЕННОЙ СТРИКТУРЫ ВЛАГАЛИЩА У ПОДРОСТКОВ И МОЛОДЫХ ЖЕНЩИН/ O'SMIRLAR VA YOSH AYOLLARDA TUG'MA VAGINAL TORAYISHNI DAVOLASH BO'YICHA TAJRIBAMIZ.....82
12. **Kamilov Khaidar, Yuldasheva Nasiba Alisherovna, Isroilova Mokhina Ithomjon kizi**
DENTAL EXAMINATION OF PREGNANT WOMEN WITH HERPETIC STOMATITIS/HERPETIK STOMATIT BILAN HOMILADOR AYOLLARNI STOMATOLOGIK TEKSHIRISH/ СТОМАТОЛОГИЧЕСКОЕ ОБСЛЕДОВАНИЕ БЕРЕМЕННЫХ С ГЕРПЕТИЧЕСКИМ СТОМАТИТОМ.....86
13. **Mirzaev Husanjon Shokirjonovich, Rizaev Eler Alimzhanovich**
TO STUDY THE FEATURES OF MARKERS IN PATIENTS AFTER KIDNEY TRANSPLANTATION WITH COMBINED CHRONIC PERIODONTAL DISEASE/ ИЗУЧЕНИЕ ОСОБЕННОСТИ МАРКЕРОВ У БОЛЬНЫХ ПОСЛЕ ТРАНСПЛАНТАЦИИ ПОЧЕК СОЧЕТАННОЙ ХРОНИЧЕСКОЙ ЗАБОЛЕВАНИЕМ ПАРОДОНТА/ SURUNKALI PARODONTA KASALLIK BILAN BUYRAK TRANSPLANTATSIYASIDAN KEYIN BEMORLARDA MARKERLARNING XUSUSIYATLARINI O'RGANISH.....90
14. **Zukhurova Nodira Kobiljonovna, Negmadzhanov Baxodur Boltayevich, Arzieva Gulnora Borieva**
THE STATE OF THE FETO-PLACENTAL COMPLEX IN GESTATIONAL DIABETES MELLITUS AND PERINATAL OUTCOMES/ СОСТОЯНИЕ ФЕТО-ПЛАЦЕНТАРНОГО КОМПЛЕКСА ПРИ ГЕСТАЦИОННОМ САХАРНОМ ДИАБЕТЕ И ПЕРИНАТАЛЬНЫЕ ИСХОДЫ/ GESTATION QANDLI DIABETIDA HOMILA-PLATSENTA KOMPLEKSINING HOLATI VA PERINATAL NATIJALAR.....93

КЛИНИЧЕСКИЙ СЛУЧАЙ

1. **Negmadjanov Bakhodur Boltayevich, Mamatkulova Mokhegul Jahangirovna**
МИОМА МАТКИ У ЖЕНЩИН С СИНДРОМОМ МАЙЕРА-РОКИТАНСКОГО-КЮСТЕРА-ХАУЗЕРА/ UTERINE MYOMA IN WOMEN WITH MAYER-ROKITANSKI-KUSTER-HAUSER SYNDROME/ MAYER-ROKITANSKI-KUSTER-HAUSER SINDROMI BOR AYOLLARDA BACHON MIOMASI.....96

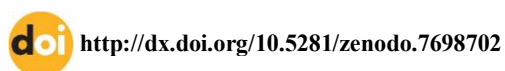

УДК 618.1.

Mukhiddinova Durdona Nuriddinovna
magistr
Samarqand davlat tibbiyot universiteti,
Samarqand, O'zbekiston
Nasimova Nigina Rustamovna
PhD
Samarqand davlat tibbiyot universiteti
Samarqand, O'zbekiston

**PERIMENOPAUZA DAVRIDAGI AYOLLARDA ENDOMETRIY GIPERPLAZIYASINI GISTEROSKOPIK TASHXISLASH
(ADABIYOTLAR TAHLILI)**

For citation: Nasimova Nigina Rustamovna, Mukhiddinova Durdona Nuriddinovna, Hysteroscopic Diagnosis of endometrial hyperplasia in perimenopausal women (literature review), Journal of reproductive health and uro-nephrology research 2023, vol. 4, issue 1. pp.

Mukhiddinova Durdona Nuriddinovna
Master's Degree
Samarkand State Medical University
Samarkand, Uzbekistan
Nasimova Nigina Rustamovna
PhD
Samarkand State Medical University
Samarkand, Uzbekistan

HYSTEROSCOPIC DIAGNOSIS OF ENDOMETRIAL HYPERPLASIA IN PERIMENOPAUSAL WOMEN (LITERATURE REVIEW)

Мухиддинова Дурдона Нуриддиновна
магистр
Самаркандский государственный медицинский университет
Самарканд, Узбекистан
Насимова Нигина Рустамовна
Доктор философских наук по медицине
Самаркандский государственный медицинский университет
Самарканд, Узбекистан

ГИСТЕРОСКОПИЧЕСКАЯ ДИАГНОСТИКА ГИПЕРПЛАЗИИ ЭНДОМЕТРИЯ У ЖЕНЩИН В ПЕРИМENOПАЗУЗЕ (ОБЗОР ЛИТЕРАТУРЫ)

Perimenopauza yoshidagi ayollarda surunkali yallig'lanish, distrofik va giperplastik endometrial kasalliklar (GEK) endometriy saratonini oldini olish va erta aniqlash dolzarb muammo bo'lib qolmoqda. Ayni paytda hayz ko'rish funksiyasini tartibga solishning yoshga bog'liq o'zgarishlari ko'pincha anormal bachadon qon ketishi bilan birga keladi, bu ayolda anemiya, uyqu buzilishi, ya'ni hayot sifatining buzilishiga olib keladi. Ayollar hayotidagi hozirgi vaqtda o'zgarishlarning o'ziga xos xususiyati tuxumdonlar funksiyasining erta yetishmovchiligi yoki follikulyar zaxiraning pasayishi hisoblanadi. Bu muddatdan oldingi "majburiy" perimenopauzaga, so'ngra 35 yoshdagi menopauzaga, 40 yoshda esa endometriyning saraton kasalligiga olib

keladi. Ginekologik bemorlarning 70% surunkali endometrit kuzatilib, - hayz sikli va g'ayritabiiy bachadon qon tartibga solish mexanizmlarini buzilishi yeng tez-tez sabablaridan biri bachadon shilliq qavatining surunkali yallig'lanishidir. G. T. Suxoy, N. A. Sheshukovalarning ma'lumotlariga ko'ra, morfologik tekshirish vaqtida endometriy biopsiyasi umumiy sonining 3,5-20,2% da aniqlanadi.

Tadqiqotlarga ko'ra, bachadon tanasi saratoni bilan og'rigan bemorlarda endometriy giperplaziyasi 25-75% xollarda aniqlanadi. Gipertenziya, anovulyatsiya, nisbiy giperestrogenizm, semizlik va buyrak usti giperfunksiyasi bilan EG birgalikda kuzatilishi 51-75% ayollarda kuzatiladi. Endometriydagi giperplastik jarayonlarni

rivojlantirish xavfiga yondosh kasalliklarning qoʻshilishi taʼsir qilishi mumkin. Shunday qilib, I. V. Kuznetsova (2009) maʼlumotlariga koʻra, android tipidagi semizlik metabolik sindrom va yuqori gormonal faoliyat endometrial saraton xavfini 6 marta oshiradi. Epidemiologik tadqiqotlarga koʻra, vistseral semizlik atipik giperplaziya va endometriy saraton uchun xavf omilidir. Ayni paytda, reproduktiv va immun tizimi oʻrtasida yaqin munosabatlar tashkil etildi [2.4.6]. Tashqi funktsional qatlam bu sikldagi gormonal oʻzgarishlar va har oyda hayz koʻrishga javob beradigan qatlam boʻlib, gormonal oʻzgarishlar natijasida endometriyning funktsional kavati oʻsishi yuz berib, patologik zolalar kelib chikadi. Endometriy ayol tanasida yuzaga keladigan gormonal oʻzgarishlarga juda sezgir boʻlgan toʻqimadir. Endometriyning ortiqcha oʻsishining asosiy sababi estrogenlarning koʻpayishi va progesteronning yetishmasligi natijasida kuzatiladi [1.3]. Ginekologik kasallarning 15-40 % ga yaqinida endometriy giperplaziyasi uchraydi. bu patologik holat yoshlarda va 40-50 yoshdagi ayollarda uchraydi [8] Endometriy giperplaziyasi bu bachadon shilliq qavatidan oʻsadigan patologik holat hisoblanadi. Bu xavfli hisoblanib dastlabki bosqichida hech qanday klinik koʻrinishlarsiz davom etib, kelajakda bepustlikka yoki soglom endometriy hujayrasini yomon sifatli hujayralarga aylanishiga olib keladi. Perimenopauza davridagi ayollarda endometriy qalinligi 4mm dan oshsa endometriy giperplaziyasi deyiladi [10].

Ishning maqsadi: Gisteroskopiya yordamida endometriy giperplastik jarayoni boʻlgan bemorlarni olib borish taktikasini takomillashtirish.

Ishning vazifalari: 1 Endometriy giperplastik jarayonlari uchrashini oʻrganish. 2. Endometriyning giperplastik jarayonini UTT va gisteroskop yordamida tashhishlash va qiyosish baholash. 3. Endometriyning giperplastik jarayonini gisteroskop yordamida davolash. Tekshiruv materiallari: Camarqand Viloyat Perinatal markazining endoskopik ginekologiya boʻlimida endometriy giperplaziyasi bilan kasallangan 30 nafar bemorni oʻrganish. Tekshiruv uslublari: Umumiy klinik tekshirish usullari (umumiy qon tahlili, umumiy siydik tahlili, bioximik tahlili, koagulogramma), UTT, gisteroskopiya, gisterorozetkoscopiya.

Izlanishdan kutilayotkan natijalar: Endometriy giperplastik jarayoni boʻlgan ayollarni olib borishi takomillashtiriladi. Oldinga qoʻyilgan masalalarni xal qilishda perimenopauza yoshidagi ayollarda endometriy giperplaziyasi kuzatilganda gisteroskopiya usuli

yordamidatashxislashda kelib chiqishi mumkin boʻlgan asoratlarni oʻrganish maqsadida Samarqand viloyat perinatal markazida 2020-2021- yillardagi 30 nafar bemor ayollar oʻrganildi. Perimenopauza yoshidagi ayollarda endometriy giperplaziyasi kuzatilganda gisteroskopiya usuli yordamidatashxislash va davolashdan kelib chiqib 2 guruxga boʻlib oʻrganildi. Umumiy obektiv koʻrikda tana tuzilishi, tuklanishi, koʻkrak bezlarining xolati, teri osti yogʻ qavatining holati, tayanch- xarakatlanish tizimi, somatik kasalliklari, nafas, yurak qon-tomir, siydik ajratish sistemalari, yondosh kasalliklari bor yoki yoʻqligi oʻrganildi. Bemorlarning umumiy koʻrigida boʻyi 160-167 sm, tana massasi indeksi 29-38, ikkilamchi jinsiy belgilar, koʻkrak bezlari va tuklanishi normal tipda boʻlib, ayollarga xos edi. [1,8].

Ginekologik tekshiruvlardan rektoabdominal va bimanual tekshiruvi 30 nafar bemorda oʻtkazildi. Ginekologik tekshiruvda tashqi jinsiy aʼzolar normal rivojlangan boʻlib, tuklanish ayol tipiga mos. Qin daxlizida qin burmalari aniqlanib sistotsele 20% bemorlarda aniqlandi. Rektoabdominal tekshiruvda: bachadon kattalashgani aniqlanib, bachadon ortiqlari 15 nafar (50%) bemorda aniqlandi. Tekshirilgan bemorlarning barchasida pararektal toʻqima soxasida oʻzgarishlar aniqlanmadi. Barcha bemorlarga umumiklinik, klinik-laborator, instrumental tekshiruv usullari, standart boʻyicha qin surtmasining bakterioskopik tekshiruvi oʻtkazildi. Qonning bioximik analizi va koagulogramma ikkala gurux bemorlarda oʻtkazildi [10,11].

Perimenopauza yoshidagi ayollarda endometriy giperplaziyasi boʻlgan bemorlarning tibbiy xujjatlari oʻrganilganda genetik anamneziga eʼtibor qaratildi. Shu bilan birga 6 ta birinchi darajali qarindoshlarida (20%), bemorlarning -ona, opa - singlisida gipermenoreya, gipermenoraggiya tipiga koʻra reproduktiv tizimda buzilishlar qayd qilindi. Shunday qilib, tekshirilgan ayollarning 70% kasallikning rivojlanishiga genetik moyillikka ega. Bundan tashqari, reproduktiv yoshda homiladorlik davrida 80% bemorlarda semizlik, 10 nafar ona (33,3%) homiladorlik asoratlari va somatik patologiyani davolashda turli xil dorilar - gormonal, antibiotiklar, shu jumladan, homila tushish xavfi boʻyicha va 12 nafar (40%) onalar homiladorlik davrida kuchli virusli infeksiya bilan kasallangan. Barcha bemorlarga umumiklinik tekshiruvlardan: UQT, UST, qon bioximiyasi, qon guruxi, rezus faktori, RW va OIV ga serologik tekshirish, koagulogramma, mikroskopik tekshiruv, UTT tekshiruvlari oʻtkazildi.

Jadval 1

Tekshirilgan bemorlarda gormonlar miqdori

Tekshirilgan gormonlar	Norma	Aniqlangan koʻrsatkichlar
Progesteron	1-30 nm/l	1,2± 0,8 nm/l
Testosteron	0,49-1,72 nmol/l	0,79± 0,2 nmol/l

Jadvaldan koʻrinib turibdiki, tekshirilayotgan bemorlarda ayollar jinsiy gormonlarining koʻrsatkichlaridan estradiol progesteron va testosteronga qaraganda yuqori koʻrsatkichni tashkil qilgan. Bu endometriy giperplaziyasi boʻlgan bemorlarda estradiolning yuqori miqdori kasallikni keltirib chiqaruvchi omillaridan biridir.

Ichki jinsiy organlar ultratovush tekshiruvi dopplerometriya tekshiruvi bilan birgalikda oʻtkazilish menstrual qon boʻlmaganda yuqori informativ hisoblanadi. M-exo endometriy patologiyalarida asosiy belgisi hisoblanadi. Bu koʻrsatkichning oʻzgarishi mensrual siklga bogʻliq boʻlib sekretsia fazasida eng yuqori koʻrsatkich 16mm gacha boʻlishi mumkin.

Endometriydagi patologik oʻzgarishlar xayz siklining 5-7-kunlari oʻtkaziladi. Bu vaqtda M-exo 5-7 mm dan oshmasligi mumkin. Endometriyning qalinligi qancha kichik boʻlsa 3 4mm UTT tekshiruvining sezgirliigi 97% gacha boʻladi. Yomon sifatli oʻzgarishlarni yaxshi sifatli dan farqlashda endometriy xajmi oʻlchanadi. Endometriy boʻshligʻi 13mm³ ni tashkil qiladi. Tekshirilgan ikkala gurux bemorlarida endometriy qalinligi 9,32±1,12 ni tashkil qildi. Endometriylagi polip bachadon boʻshligʻida patologik yumaloq oʻzgarish aniq konturli boʻlgan oʻzgarishlar va dominant oziqlantiruvchi qon tomir boʻlgan xosilaga shunday tashxis qoʻyildi. Tekshirilgan bemorlarning UTT tekshiruvi va morfologik tekshiruvining solishtirma koʻrsatkichlari

Jadval 2

Tekshirilgan bemorlarda UTT tekshiruv natijalari

UTT tashxisi	Gistologik tekshiruv natijasi	Bemorlarning soni
Endometriyning oʻzgarishlarsiz koʻrinishi (M-exo- 4-5 mm)	Atipiyali endometriy giperplaziyasi	3 (10%)
Endometriy giperplaziyasi (atipiyasiz)	Endometriy polipi (bezli)	4 (13,3%)
Endometriy giperplaziyasi (atipiyasiz)	Proliferatsiya fazasidagi endometriy	8 (26,7%)

Endometriy polipi (aniq qon yo'nalishlarsiz; anamnezida endometriyning diagnostik qirishi bo'lganligi)	Proliferatsiya fazasidagi endometriy	8 (26,7%)
Endometriy polipi (bezli)	Endometriy giperplaziyasi	2 (6,6%)
Endometriy polipi (fibrozli)	Bachadonning submukoz miomasi	3 (10%)
Endometriy polipi (fibrozli)	servikal polip	1 (3,3%)

Qorin bo'shlig'i organlarining ultratovush tekshiruvi bilan an'anaviy o'lchovlardan tashqari, organ strukturasi yoxud xilligi va bir xilligini aniqlash teri osti yog' qavati, intraabdominal yog' qavati, preperitoneal yog'ning qalinligini o'lchandi. Jadval 3.3 ga ye'tibor

beradigan bo'lsak teri osti yog' qavati ikkala guruhda ham yuqori bo'lib, intraabdominal va preperitoneal yog' qavati qalinligi deyarli farq qilmadi.

Jadval 3

Tekshirilgan bemorlarda UTT tekshiruvi bo'yicha aniqlangan teri osti yog' qavati ko'rsatkichlari

Ko'rsatkichlar	1-guruh	2-guruh
Teri osti yog' qavati mm	14,1(9,2;13,5)	14(9,2;13,5)
Intraabdominal yog' qavati mm	59(47,7;67)	47,9(47,7;67)
Preperitoneal yog' qavati mm	9,2(7,6;11)	9,6 (7,6;11)

Rejali gisteroskopiyaga tayyorlashda qin surtmasini bakteriologik tekshirish o'tkazilgan bo'lib, uning natijalari 3.4-jadvalda keltirilgan. Keltirilgan jadvaldan ko'rinib turibdiki, shartli patogen mikroorganizmlar uchrab, patogen mikroorganizmlar kombinatsiyasi kuzatilmadi.

Tekshirilgan bemorlardan gistologik tekshiruv bo'yicha qo'yilgan tashxislardan: atipiyali endometriy giperplaziyasi 3 nafar (10%), endometrial polip 4 nafar (13,3%), proliferatsiya bosqichidagi endometriy 16 nafar (53,3%), endometriy giperplaziyasi 2 nafar (6,7%), bachadon submukoz miomasi 3 nafar (10%), endometriy raki 1 nafar (3,3%), servikal polipi 1 nafar (3,3%) nafarni tashkil qildi.

Barcha 30 bemorlar tegishli tayyorgarlikdan so'ng gisteroskopiya o'tkazildi. Bemorlarga gisteroskopik tekshiruvlardan oldin 400mg mizoprostol til ostiga buyurildi va 12 soatdan so'ng gisteroskopiya tekshiruvi o'tkazildi. Ofis yoki ambulatoriya gisteroskopiya tekshiruvi ambulatoriya sharoitida diagnostika va jarrohlik operatsiyalari o'tkazilishi mumkin bo'lgan sharoitni yaratadi. Uning tuzilishi bo'yicha ofis gisteroskopiyasi miniatyura stasionar gisteroskopiyasi bilan deyarli bir xil terapevtik imkoniyatlarga ega, anesteziya talab qilmaydi. Bu bemorlar uchun minimal noxushlik yaxshi imkoniyatlarga egaligi bilan ajralib turadi, bu bachadonning mukammal vizualizatsiyasini ta'minlaydi. Bir qator mualliflar ofis (ambulatoriya) gisteroskopiyasini bachadon ichipatologiyani o'rganish uchun "oltin standart" deb tan olishadi. Ofis gisteroskopiyasi paytida bemor litotomik vaziyatga keltirildi.

Tashqi jinsiy a'zolar va qinga antiseptiklar bilan oldindan ishlov berish talab qilinmaydi. Gisteroskop qinning orqa gumbaziga kiritiladi. Qin devorlarini to'g'rilab, uning devorlarini va bachadon bo'yni qin qismini tekshirgandan so'ng, gisteroskop bachadon bo'yni kanali tomon harakatlanadi. Og'riqni minimallashtirish uchun oval va yumaloq

profilni gisteroskoplardan foydalaniladi. Bu bachadon kanalining real profili mos 3,5–4,5 mm hajmi bilan tashqi naycha oval profili, sezilarli darajada amaliyoti paytida tajribali noqulayliklarni kamaytirish mumkin. Ushbu bosqichda ofis gisteroskopining og'rig'ini kamaytirish uchun sekin va silliq harakat qilish muhimdir. Ichki bo'g'izdan o'tgandan keyin gisteroskop 900 orqaga qayta aylantiriladi. Fiziologik eritma jo'natilishi bilan bachadon bushligi kengaya boradi. Bachadon bo'shlig'i kengaygandan so'ng, umumiy gisteroskopiya amalga oshiriladi: bachadon bo'shlig'ining orqa, old va lateral devorlarini, bachadon naychalarining og'zini, istmus qismini tekshirish, poliplarning lokalizatsiyasi, xususiyatlari va o'lchamlarini hisobga olgan holda, sineyxialar, mioma yoki boshqa patologiya aniqlanadi. [10.14].

Gisteroskopiya «Karl Storz»(Germaniya) ning endoskopik apparatlari yordamida amalga oshirildi. Optik tizim va asboblarni kiritish uchun kanalli naychadan va suyuqlikni yuborish va aspiratsiya qilish kanalidan iborat qattiq gisteroskop ishlatilgan. Bachadon bo'shlig'ining kengayishi va endometriyni ko'rish imkoniyati uchun steril fiziologik eritma ishlatilgan. Gisteroskopiya paytida bachadon bo'shlig'ining barcha devorlari, bachadon naychasining og'izlari va bachadon bo'yni kanalining maydoni tekshirildi. Bachadon kanalining holati, bachadon bo'shlig'ining shilliq pardalari (endometriyning qalinligi va rangi, hayz davrining kuniga muvofiqligi), patologik endometriyal shakllanish mavjudligi baholandi. Tadqiqot oxirida endometriy va endotserviks qismlaridan biopsiya materiallari olindi, shundan so'ng nazorat gisteroskopiyasi o'tkazildi. Gisteroskopiya davri keyingi davrda bemorlarning ahvoli quyidagi mezonlarga muvofiq baholandi: og'riq sindromi, harorat reaksiyasi, bemorning xolati, umumiy qon tekshiruvida leykotsit reaksiyasi, qindan ajralmalarning bor yoki yo'qligiga (qonli, shilliq).

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. AbdelHameed A. M. et al. Hysteroscopy in the Evaluation of Postmenopausal Bleeding //The Egyptian Journal of Hospital Medicine. – 2022. – T. 89. – №. 2. – C. 6297-6304.
2. Baburin D. V. et al. HYPERPLASTIC PROCESSES OF ENDOMETRIUM IN WOMEN OF PERIMENOPAUSAL AGE: CLINICAL ASPECTS OF THE PROBLEM //VF Snegirev Archives of Obstetrics and Gynecology. – 2017. – T. 4. – №. 4. – C. 201-207.
3. Bar-On S. et al. Is outpatient hysteroscopy accurate for the diagnosis of endometrial pathology among perimenopausal and postmenopausal women? //Menopause. – 2018. – T. 25. – №. 2. – C. 160-164.
4. Batra S., Khanna A., Shukla R. C. Power Doppler sonography–A supplement to hysteroscopy in abnormal uterine bleeding: Redefining diagnostic strategies //Indian Journal of Cancer. – 2022. – T. 59. – №. 2. – C. 194-202.
5. Carugno J. Clinical management of vaginal bleeding in postmenopausal women //Climacteric. – 2020. – T. 23. – №. 4. – C. .
6. Das S., Mondal R. Comparison of hysteroscopy and histopathology in diagnosing abnormal uterine bleeding: an experience from a tertiary care center of eastern India //histopathology. – 2021. – T. 2. – C. 6.
7. Fagioli R. et al. Hysteroscopy in postmenopause: from diagnosis to the management of intrauterine pathologies //Climacteric. – 2020. – T. 23. – №. 4. – C. 360-368.

8. Firdous N. et al. Role of hysteroscopy and histopathology in evaluating patients with abnormal uterine bleeding //International Journal of Reproduction, Contraception, Obstetrics and Gynecology. – 2017. – Т. 6. – №. 2. – С. с.
9. Gabidullina R. I. et al. Hyperplastic processes of the endometrium: modern tactics of patient management //Consilium Medicum. – 2019. – Т. 21. – №. 6. – С. 53-58.
10. Garcia A. Office hysteroscopic evaluation of postmenopausal bleeding //OBG Manag. – 2019. – Т. 31. – С. 36-42.
11. Garg G. et al. A study of the Role of Hysteroscopy in Abnormal Uterine Bleeding //Journal of Gynecologic surgery. – 2017. – Т. 33. – №. 6. – С. 226-230.
12. Genovese F. et al. Failed diagnostic hysteroscopy: analysis of 62 cases //European Journal of Obstetrics & Gynecology and Reproductive Biology. – 2020. – Т. 245. – С. 193-197.
13. Giampaolino P. et al. Office hysteroscopy in the management of women with postmenopausal bleeding //Climacteric. – 2020. – Т. 23. – №. 4. – С. 369-375.
14. Gowri M., Nair L. A comparative study of transvaginal ultrasonography and hysteroscopy with histopathological examination in detecting endometrial pathology in peri-menopausal and post-menopausal bleeding //Int J Clin Obstet Gynaecol. – 2019. – Т. 3. – №. 4. – С. 76-80.
15. Jung H. et al. Comparative study on hysteroscopic and histologic examinations of the endometrium in postmenopausal women taking tamoxifen //Journal of Menopausal Medicine. – 2018. – Т. 24. – №. 2. – С. 15:81-86; .
16. Junnare K. K., Desai G. J., Shekhawat G. S. Hysteroscopy: an effective tool in post-menopausal bleeding //International Journal of Reproduction, Contraception, Obstetrics and Gynecology. – 2019. – Т. 8. – №. 1. – С. 159-165.
17. Kolhe S. Management of abnormal uterine bleeding—focus on ambulatory hysteroscopy //International Journal of Women's Health. – 2018. – Т. 10. – С. 127.
18. Krishnakumar S. et al. Hysteroscopy in Postmenopausal Group //Hysteroscopy Simplified by Masters. – Springer, Singapore, 2021. – С. 203-209.
19. Long B. et al. Ultrasound detection of endometrial cancer in women with postmenopausal bleeding: Systematic review and meta-analysis //Gynecologic oncology. – 2020. – Т. 157. – №. 3. – С. 624-633.
20. Ma T. et al. Is outpatient hysteroscopy the new gold standard? Results from an 11 year prospective observational study //Australian and New Zealand Journal of Obstetrics and Gynaecology. – 2017. – Т. 57. – №. 1. – С. 74-80.

ЖУРНАЛ РЕПРОДУКТИВНОГО ЗДОРОВЬЯ И УРО-НЕФРОЛОГИЧЕСКИХ ИССЛЕДОВАНИЙ

TOM 4, HOMEP 1

**JOURNAL OF REPRODUCTIVE HEALTH AND
URO-NEPHROLOGY RESEARCH**

VOLUME 4, ISSUE 1

Editorial staff of the journals of www.tadqiqot.uz

Tadqiqot LLC the city of Tashkent,

Amir Temur Street pr.1, House 2.

Web: <http://www.tadqiqot.uz/>; Email: info@tadqiqot.uz

Phone: (+998-94) 404-0000

Контакт редакций журналов. www.tadqiqot.uz

ООО Тадqiqot город Ташкент,

улица Амира Темура пр.1, дом-2.

Web: <http://www.tadqiqot.uz/>; Email: info@tadqiqot.uz

Тел: (+998-94) 404-0000